

Република Србија
ВИСОКИ САВЕТ СУДСТВА

Број: 010-01-00887/2011-01

Дана: 25.маја 2012.године

Београд

Високи савет судства, у поступку преиспитивања одлуке првог састава Високог савета судства о престанку судијске дужности по приговору **Ј.В.** из **Ниша**, у смислу одредбе члана 5 став 1 Закона о изменама и допунама Закона о судијама (Сл.гласник РС 101/2010) и члана и члана 29 Правила за примену Одлуке о утврђивању критеријума и мерила за оцену стручности, оспособљености и достојности и за поступак преиспитивања одлука првог састав Високог савета судства о престанку судијске дужности, на седници Високог савета судства дана 25.маја 2012.године донео је следећу

О Д Л У К У

ОДБИЈА СЕ приговор **Ј. В.** из **Ниша** изјављен против одлуке о престанку судијске дужности првог састава Високог савета судства број 119-05-00328/2010-01 од 14.јуна 2010.године и одлука **ПОТВРЂУЈЕ**.

О б р а з л о ж е њ е

Ј.В. је до престанка судијске дужности обављала судијску дужност у Трговиском суду у Приштини, апријаву за избор подноси за Привредни суд у Нишу, Управни суд, Виши прекршајни суд.

Одлуком Високог савета судства од 16.12.2009.године подносилац приговора није изабрана за судију у судове за које је поднео пријаву за избор.

Против те Одлуке подносилац приговора је изјавила Уставну жалбу Србије, а из разлога: пропуштања да јој се достави обавештење о постојању разлога за сумњу у њену стручност, достојност и оспособљеност; да јој се омогући увид у доказе како у погледу сумње у њену стручност, оспособљеност и достојност, тако и у погледу изабраних; да јој се омогући да се изјасни о чињеницама и разлозима; да јој се достави одлука са разлозима; због пропуштања да јој се на изричит захтев доставе податци на којима је заснована одлука; што су подаци који су коришћених приликом предузимања радњи проглашени службеном тајном, да су употребљавани податци о личности противно

Уставу и закону, као и да јој је давањем изјава у јавност повређено лично и професионално достојанство.

Сматра да њени резултати рада не изазивају сумњу у испуњеност критеријума за избор, а при неспорној чињеници да није била радно ангажована, али не својом кривицом, па јој није ни пружена прилика да у том периоду докаже као судија. Стога сматра да је Високи савет судства требао да узме у обзир резултате рада које је остварила пре измештања суда из седишта.

Приговара процедури избора, елаборира питање сталности судијске функције, приговара саставу у којем је радио први сазив ВСС, независности Првог састава ВСС и појединих чланова, те да јој је било ускраћено право на правично суђење, па предлаже да се уставна жалба усвоји, констатују извршене повреде Уставом гарантованих права, да јој није престала судијска дужност, а Високом савету наложи да у поновљеном поступку уз гарантовање свих права, поново одлучи о њеној пријави.

Одлуком Високог савета судства број 06-00-37/2009-01 од 25.децембра 2009.године констатован је престанак судијске дужности подносиоцу приговора закључно са 31.12.2009.године, а у смислу одредбе члана 101 став 1 Закона о судијама (Сл.гласник РС бр.116/2008). У одлуци је као разлог за престанак судијске дужности констатовано да подносилац приговора није испунио критеријуме прописане Одлуком о утврђивању критеријума и мерила за оцену стручности, оспособљености и достојности за избор судија и председника судова (Сл.гласник РС бр.49/2009).

Против те одлуке изјављује жалбу Уставном суду, а из разлога битне повреде одредаба поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, погрешне примене материјалног права, повреде уставних права и права гарантованих Европском конвенцијом. У жалби истиче да је на сталној судијској дужности од 05.06.1996.године, па како се налазила на сталној судијској дужности и испуњава све критеријуме требало је да буде изабрана за судију. Дато образложење сматра паушалним, те да не садржи конкретизоване разлоге. Од битних повреда истиче да је Високи савет судства одлучивао у некомплетном саставу, а да је као такав и конституисан и да стога није ни могао да одлучује, па ни каснијим избором осталих чланова, потом да је озбиљно доведено у питање пристрасност појединих чланова ВСС јер су у спроведеном поступку учествовали као кандидати и њихови блиски сродници, или пак лица са којима су била у било каквом пословном односу, да су седнице за јавност биле затворене, да је ВСС није обавестио о постојању сумње у испуњеност критеријума, нити јој је омогућено да се о разлозима у сумњу изјасни, да је одлука необразложена, односно да не садржи јасне, конкретне и индивидуализоване разлоге, да приликом одлучивања ВСС није имао никакве друге податке сем пријаве и статистичке податке о раду подносиоца пријаве, да оспорена одлука не садржи поуку о правном леку. У погледу погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања указује да Одлука о критеријумима и мерилима не садржи вредносну скалу као јасно мерљива мерила, да приликом одлучивања ВСС није имао у виду ефективно радно време судије, да се не види на који начин је цењена основаност притужби, да није прибављено мишљење седнице свих судија суда у којем је радио нити непосредно вишег суда а што је била обавеза, а указује на низ повреда права гарантованих Уставом. Предлаже усвајање жалбе и поништавање побијане одлуке.

Одлуком Високог савета судства број 119-05-00328/2010-01 од 14.06.2010.године замењена је одлука од 25.12.2009.године у ставу I тачка 255 изреке решења, дати су разлози на основу којих је оборена претпоставка да подносилац испуњава критеријуме и

мерила из Одлуке о критеријумима и мерилима за оцену стручности, оспособљености и достојности за избор судија и председника судова, а сходно одредби члана 13 став 1 те Одлуке, а у разлогима се у битноме наводи:

„Подносилац у периоду који је сагледаван 2006., 2007. и 2008. година, а и пре тога, није била радно ангажована и фактички није вршила судијску дужност, те за овог кандидата Високи савет судства није могао располагати подацима и резултатима рада на основу којих би могао проценити да ли испуњава услове за избор на сталну судијску функцију. У оваквом случају имајући у виду да подносилац жалбе у време избора фактички није вршила судијску дужност (што представља услов за претпоставку о испуњавању мерила и критеријума из Одлуке високог савета судства о критеријумима и мерилима за оцену стручност, оспособљености и достојности за избор судија и председника судова) Високи савет судства је нашао да В.Ј. не испуњава претпоставке из одредбе чл. 13 ст. 1 Одлуке Високог савета судства о критеријумима и мерилима за оцену стручности, оспособљености и достојности за избор судија и председника судова.“

Како подносилац приговора није изабран на судијску функцију, то је сходно одредби члана 101 став 1 Закона о судијама подносиоцу приговора констатован престанак судијске дужности по сили Закона 31.12.2009. године.

Против те одлуке подносилац приговора је изјавила жалбу Уставном суду, оспоравајући је у целости, из разлога битне повреде одредаба поступка, погрешно непотпуно утврђеног чињеничног стања, погрешне примене материјалног права и повреде Уставом и Европском конвенцијом гарантованих права. У жалби истиче да је суд у којем је радила након 1999. године измештен са седиштем у Краљеву и да није било радно ангажована, а што суд није могао да учини према приливу предмета. Стога сматра да не сноси кривицу што није радила. Наводи да се редовно обраћала и Вишем трговинском суду и Врховном суду Србије ради радног ангажовања, да је подносилац пријаве за избор по свим расписаним конкурсима, као и да је дала сагласност да буде радно ангажована у било ком суду и доставља доказе на те околности. И поред свега је повремено била ангажована у свом суду а у раду у већима. Предлаже да се жалба усвоји и побијана одлука поништи а Високом савету судства наложи да поново одлучи о њеној пријави.

Одредбом члана 5 став 1 Закона о изменама и допунама Закона о судијама (Сл. гласник РС 101/2010) прописано је да ће стални састав Високог савета судства преиспитати одлуке првог састава Високог савета судства о престанку судијске дужности судија из члана 101 став 1 Закона о судијама, у складу са критеријумима и мерилима за оцену стручности, оспособљености и достојности, које ће донети стални састав Високог савета судства, док је у ставу 3 прописано да жалбе, односно уставне жалбе се сматрају приговорима на одлуку Високог савета судства, односно у смислу одредбе става 4 да о приговору одлучује стални састав Високог савета судства.

У смислу одредбе члана 5 став 1, 3, 4 и 5 Закона о изменама и допунама Закона о судијама, стални састав Високог савета судства је дана 23.05.2011. године донео Правила за примену Одлуке о утврђивању критеријума и мерила за оцену стручности, оспособљености и достојности и за поступак преиспитивања одлука првог састава Високог савета судства о престанку судијске дужности, а у смислу одредбе члана 3 став 2 тачка 4 тих Правила је прописано да Високи савет судства утврђује чињенице да подносилац приговора не испуњава неки од критеријума, док чланом 8 Правила прописано је да је задатак Комисије Високог савета судства да спроведе поступак

утврђивања чињеница и разговора са подносиоцем приговора, а које право је подносиоцу приговора гарантовано чланом 5 став 5 Закона о изменама и допунама Закона о судијама.

Комисија Високог савета судства је спровела поступак утврђивања чињеница, подносилац приговора је и усмено пред Комисијом изложила своје наводе на рочишту одржаном дана 26.12.2011.године, па је Комисија на основу навода подносиоца приговора утврдила чињенице на основу којих је Високи савет судства одлучио о приговору.

У изјави подносилац приговора је на рочишту одржаном дана 26.12.2011.године подносилац приговора у битноме остаје код навода датих у изјављеним жалбама.

Комисија је утврдила следеће чињенице:

У посматраном периоду 2006.-2008.године подносилац приговора је вршила судијску дужност као судија Трговинског суда у Приштини, није била радно ангажована и за подносиоца приговора не постоје докази нити извештаји о раду, нити у посматраном периоду нити пре тога.

Високи савет судства је приликом одлучивања о приговору пошао је од разлога датих у побијаној одлуци, чињенице да у посматраном периоду подносилац приговора није и фактички вршила судијску дужност, као и одредбе члана 13 став 1 Одлуке о критеријумима и мерилима за оцену стручности, оспособљености и достојности за избор судија и председника судова. Том одредбом прописано је да „претпоставља се да судија који је биран по ранијим прописима и који у време избора врши судијску дужност, а пријавио се за избор у суд исте врсте, односно истог степена, испуњава критеријуме и мерила из ове одлуке.“

Дакле чињенично је потребно да је подносилац приговора фактички вршила судијску дужност. Чињеница је да подносилац приговора нити је вршила судијску дужност у свом суду који је након 2000.године био измештен са седиштем у Краљеву, нити је била радно ангажована у било ком другом суду.

Чињеница је да подносилац приговора подносилац пријаве за избор по расписаним конкурсима за избор судија, али да није била изабрана, да је подносилац захтев за радно ангажовање али да није била радно ангажована, ни по датој сагласности за упућивање у неки други суд.

С друге стране чињеница је да и суд у којем је подносилац приговора имала поступати имао мали прилив предмета или тог прилива предмета није ни било, јер је на то утицала објективна чињеница, па није било услова нити да се радно ангажује и у свом суду. Прилив предмета везује се за надлежност суда, а опет надлежност суда се везује за одређену територију. Суд чији је судија био подносилац приговора није фактички поступао на територији за коју му је надлежност била везана. У таквој ситуацији није ни могло бити прилива предмета, или је прилива било у минималном обиму, недовољног ни за поступање двоје судија. Поред тога нема ни статистичких података о раду подносиоца приговора.

Да би се судијска дужност фактички вршила потребно је да и судија има предмета у раду, дакле да фактички врши судијску дужност. Судијска дужност се не врши чињеницом самог избора у суду који и фактички не врши надлежност. Фактичко вршење

судијске дужности управо и јесте везано за испуњеност критеријума стручности и оспособљености. Стручност и оспособљеност судије се негује радом и поступањем у предметима у току вршења судијске дужности, праћењем судске праксе и прописа које судија примењује у пракси. Чињеницом да подносилац приговора судијску дужност не врши у дужем периоду, доводи у питање и испуњеност критеријума стручности и оспособљености. Законска претпоставка испуњености критеријума стручности и оспособљености заснована је управо на чињеници да се и фактички врши судијска дужност, а уколико фактичког вршења судијске дужности нема тада или ове претпоставке нема или се сумња у испуњеност критеријума мора посматрати у поређењу са осталим кандидатима који су конкурисали за избор. Управо је и ово био основ приликом одлучивања о пријави подносиоца приговора на конкурс за избор, па сходно томе, како није изабрана на судијску функцију и за последицу имало престанак судијске дужности.

Престанак судијске дужности подносиоцу приговора заснован је, и одлуком првог састава Високог савета судства, на одредби члана 101 став 1 у вези члана 99 став 1 и 2 Закона о судијама. Дакле из одредбе члана 99 став 1 Закона о судијама прописано је да „судије изабране по Закону о судијама (Службени гласник РС 63/01, 42/02, 17/03, 27/03, 29/04, 35/04, 44/04, 61/05, 101/05 и 46/06) и Закону о судовима(Службени гласник РС бр.46/91, 60/91 – исправка, 18/92 – исправка, 71/92, 63/01, 42/02, 27/03 и 29/04) настављају функцију у судовима за које су изабране до дана ступања на функцију изабраних у складу са овим законом.“ Дакле, све до 31.12.2009.године подносилац приговора је била на судијској дужности, а чињеницом да није изабрана и судијска дужност је престала по сили закона. Овом чињеницом не постоји и континуитет између судијске дужности и судијске функције, па ни сталности судијске дужности. Ово проистиче и из одредбе члана 146 Устава, односно и уставне одредбе из члана 148 став 1 да уколико не буде изабран на судијску функцију, да му раније стечена судијска дужност престаје.

Поред овог престанка судијске дужности, битно за одлучивање по приговору у овој правној ствари, јесу и следеће одредбе: одредба члана 147 став 3 Устава, дакле овлашћење Високог савета судства да изврши избор судија на сталну судијску функцију, у складу са законом, а са тим у вези и одредбе члана 43, 44 и 45 Закона о судијама, дакле у погледу услова за избор, а са тим у вези одредба члана 45 став 5 Закона о судијама који прописује да критеријуме и мерила за оцену стручности, оспособљености и достојности прописује Високи савет судства у складу са законом. Високи савет судства је донео Одлуку о критеријумима и мерилима за оцену стручности, оспособљености и достојности за избор судија и председника судова, по којима је оцењивана стручности и оспособљеност свих кандидата па и подносиоца приговора.

Поред тога мора се имати у виду и одредба члана 100 став 1 Закона о судијама, а којом је прописано да „одлуку о броју судија и судија поротника доноси Високи савет судства, у складу са овим законом, уз претходно прибављену сагласност министра надлежног за правосуђе“. Високи савет судства је ову одлуку донео и одредио број судија за сваки суд у Републици Србији, па након тога према утврђеном броју судија расписао и конкурс за избор на који је подносилац приговора учествовао.

Код оваквих чињеница, сама законска претпоставка да подносилац приговора испуњава услове за избор јер је бирана по ранијим прописима, није била довољна да се оцени да подносилац приговора испуњава критеријуме за избор. Ово и из разлога јер, као што је и подносиоцу приговора престала судијска дужност, тако је судијска дужност престала и другим судијама бираним по ранијим прописима услед неиспуњености критеријума, које је прописао Високи савет судства у складу са законом, а с друге стране

на судијску функцију су изабране судије које су критеријуме испуниле, а да им је и престала судијска дужност на коју су бирани по ранијим прописима. Управо из чињенице да је број судијских места у односу на раније прописе смањен, па сходно томе нису могли ни бити сви изабрани, већ само оне судије бирани по ранијим прописима које су испуниле све прописане критеријуме. Из тога проистиче да се и подносилац приговора морала поредити са другим кандидатима у свим судовима за које је поднела пријаве.

Дакле, под претпоставком да сумње у достојност подносиоца приговора није било, морала је испунити критеријум стручности, дефинисан одредбом члана 45 став 1 Закона о судијама, а овај критеријум подразумева поседовање теоријског и практичног знања потребног за обављање судијске функције, као и критеријум оспособљености, дефинисан одредбом члана 45 став 3 Закона о судијама, а подразумева вештине које омогућавају ефикасну примену специфичних правничких знања у решавању судских предмета. По мерилима критеријум стручности се имао ценити кроз проценат укинутих одлука, а таквог податка није било па се испуњеност овог критеријума није могла ни утврдити. У таквој ситуацији, кандидатима који су имали резултате рада, испуњеност овог критеријума се могао утврдити и у односу на подносиоца приговора дати предност. У погледу оспособљености, како није ни поступала у предметима, није се ни могло утврдити да подносилац приговора поседује вештине које омогућавају ефикасну примену специфичних правничких знања у решавању судских предмета, односно, у односу на друге кандидате који су се пријавили на конкурс код којих се поседовање ових вештина могло утврдити на несумњив начин, па из тог разлога дати приликом избора предност овим судијама.

Дакле, основан је био закључак првог састава Високог савета судства да подносилац приговора не испуњава претпоставке из одредбе члана 13 став 1 Одлуке о критеријумима и мерилима за за избор судија и председника судова. Судијску дужност није вршила, а да испуњава критеријуме за избор, у односу на друге кандидате, подносилац приговора је имала само у законом прописаној претпоставци. У односу на оне кандидате у чију испуњеност критеријума сумња не постоји, па су изабрани, јер су имали на несумњив начин утврђено и потребно теоријско и практично знање, али и потребне вештине за примену специфичних правничких знања у решавању судских предмета, код подносиоца приговора се то није могло утврдити и дати јој предност у односу на друге кандидате. Испуњеност критеријума остаје само у претпоставци, али је и приликом избора дата предност кандидатима којима је испуњеност критеријума и доказана и поред исте такве претпоставке коју су поседовали у тренутку избора. Да се поступило супротно, тада би подносилац приговора била позитивно дискриминисан у односу на све остале кандидате, а то није била сврха избора извршеног 2009.године.

Из овога и проистиче да право на вршење судијске функције није стечено право, право на вршење судијске функције, као јавне функције, стиче се испуњењем Уставом и Законом прописаних услова. Подносилац приговора услове за избор на судијску функцију није испунила, па стога није ни изабрана, а што је имало за последицу престанак судијске дужности по сили закона.

На основу свих изнетих чињеница Високи савет судства је нашао да се неосновано приговором побија одлука о престанку судијске дужности првог састава Високог савета судства, те да је услед неиспуњености услова прописаних одредбом члана 45 Закона о судијама, имало места примени одредаба члана 101 став 1 Закона о судијама а на основу које је подносиоцу приговора престала судијска дужност са 31.12.2009.године, па је

приговор одбијен и одлука потврђена усмислу одредбе члана 29 Правила у вези са одредбом члана 5 став 1 Закона о изменама и допунама Закона о судијама.

Ову одлуку потписује заменик председника Високог савета судства по овлашћењу председника Високог савета судства из одлуке број 021-02-64/2011-01 од 12.09.2011.године.

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ

Против ове одлуке може се у року од 30 дана од дана достављања ове одлуке изјавити жалба Уставном суду.

**ЗАМЕНИК ПРЕДСЕДНИКА
ВИСОКОГ САВЕТА СУДСТВА**

Мирјана Ивић